

STUDIJŲ DALYKO (MODULIO) APRAŠAS

Dalyko (modulio) pavadinimas	Kodas
SEMANTIKOS ĮVADAS	

Dėstytojas (-ai)	Padalinys (-iai)
Koordinuojantis: doc. dr. Gintarė Judžentytė-Šinkūnienė	VU Filologijos fakulteto Taikomosios kalbotyros instituto Lietuvių kalbos katedra
Kitas (-i):	

Studijų pakopa	Dalyko (modulio) tipas
BA	Pasirenkamasis

Igyvendinimo forma	Vykdyto laikotarpis	Vykdyto kalba (-os)
Kontaktinė (auditorinė) ir savarankiškas darbas	4, 6 semestrai	Lietuvių

Reikalavimai studijuojančiajam	
Išankstiniai reikalavimai: gebėjimas skaityti literatūrą anglų kalba	Gretutiniai reikalavimai (jei yra):

Dalyko (modulio) apimtis kreditais	Visas studento darbo krūvis	Kontaktinio darbo valandos	Savarankiško darbo valandos
5	130	32 (+2)	96

Dalyko (modulio) tikslas		
<p>Per šio dalyko studijas ugdoma:</p> <p>Gebėjimas dirbti ir mokytis savarankiškai, taikant įgytas žinias praktikoje: gebėjimas organizuoti savo darbą ir mokymąsi, pasirenkant tinkamas strategijas užduotims atlikti.</p> <p>Analitinis ir kritinis mąstymas: gebėjimas analizuoti, išvelgti sąsajas ir vertinti informaciją (reiškinius, dalykus, žmonių poelgius ir kt.).</p> <p>Esminės kalbotyros žinios ir gebėjimai: kalbos kaip reiškinių ir kalbotyros kaip mokslo disciplinos suvokimas. Lietuvių kalbos sistemos supratimas ir analizė semantikos lygmeniu.</p>		
Dalyko (modulio) studijų rezultatai	Studijų metodai	Vertinimo metodai
- gebės rinkti ir sisteminti informaciją iš įvairių šaltinių (elektroninių, spausdintųjų ir kt.), naudojantis šiuolaikinėmis informacinėmis technologijomis, biblioteka ir kt.;	įtraukiamoji paskaita, konkrečių straipsnių analizė, informacijos sisteminimas, grupės diskusija, savarankiškas užduočių atlikimas	darbas per seminarus, egzaminas
- gebės analizuoti reiškinius, išvelgti sudėtingas dalis ir ryšius tarp jų;	įtraukiamoji paskaita, konkrečių straipsnių analizė, informacijos sisteminimas, grupės diskusija, savarankiškas užduočių atlikimas	darbas per seminarus, egzaminas
- įgis žinių apie pagrindines kalbotyros kryptis (šakas) ir metodus;	probleminis dėstymas, įtraukiamoji paskaita, konkrečių straipsnių analizė, informacijos sisteminimas, grupės diskusija,	darbas per seminarus, egzaminas

	savarankiškas užduočių atlikimas	
- gebės aprašyti, analizuoti, aiškinti lietuvių kalbos reiškinius semantiniu požiūriu, vartodami tinkamą terminiją ir taikydami tinkamus metodus.	probleminis dėstymas, įtraukiamoji paskaita, konkrečių straipsnių analizė, informacijos sisteminimas, grupės diskusija, savarankiškas užduočių atlikimas	darbas per seminarus, egzaminas

Temos	Kontaktinio darbo valandos							Savarankiškų studijų laikas ir užduotys	
	Paskaitos	Konsultacijos	Seminarai	Pratybos	Laboratoriniai darbai	Praktika	Visas kontaktinis darbas	Savarankiškas darbas	Užduotys
1. Semantikos mokslo objektas ir pagrindinės sąvokos.	2						2	6	Savarankiškas darbas: skaitiniai (nurodytų straipsnelių (pagrindinės semantikos sąvokos) skaitymas: psl. 2–3, 26, 29, 32–33, 44–45, 66, 95, 114–116, 166–134, 136–137, 146–148, 159–161, 162, 171–173). Straipsneliai bus analizuojami aptariant atskiras semantines mokyklas. Literatūra: D. A. Cruse „A Glossary of Semantics And Pragmatics“, 2006, Columbia University Press.
2. Struktūrinė semantika. Struktūrinis požiūris į reikšmę. Struktūrinė reikšmė. Leksinis laukas. Komponentinė analizė.	4		4				8	18	Skaitiniai, praktinis pažinimas: 1 seminaras: nurodytos literatūros analizė (europinės mokyklos principų ir terminų apžvalga), praktinis pažinimas (reikšmės analizė taikant europietiškosios mokyklos principus). Literatūra: Jerrold J. Katz ir Jerry A. Fodoras „The Structure of a Semantic Theory“, <i>Language</i> , Vol. 39, No. 2 (Apr. – Jun., 1963), psl. 170–210. 2 seminaras: nurodytos literatūros analizė (amerikietiškosios

									<p>mokyklos principų ir terminų apžvalga), praktinis pažinimas (reikšmės analizė taikant amerikietiškosios mokyklos principus), dviejų struktūralizmo mokyklų lyginimas (1-ojo ir 2-ojo seminaro skaitiniai).</p> <p>Literatūra:</p> <p>a) Francis J. Whitfield „Prolegomena to a Theory of Language by Louis Hjelmslev“, International Journal of American Linguistics, Vol. 20, No. 3 (Jul., 1954), psl. 247–251.</p> <p>b) K. Allan, K. Brow „Concise Encyclopedia of Semantics“, 2009, Oxford: ELSIEVER, Ltd., psl. 113–117.</p>
3. Neostruktūralizmas. Natūralioji semantinė metakalba. Semantiniai primityvai.	2		2				4	8	<p>Skaitiniai. Literatūra:</p> <p>A. Wierzbicka „Semantics. Primes and Universals“, 1996, Oxford University Press, psl. 1–31.</p>
4. Kognityvinė semantika. Kognityvinė reikšmė. Prototipai, stereotipai ir kognityviniai modeliai. Kognityvinė metafora. Metonimija. Freimų semantika.	4		6				10	12	<p>Skaitiniai.</p> <p>1 seminaras. Straipsnių analizė:</p> <p>a) R. Mikulskas „Kognityvinė lingvistika ir leksikografijos problemos“, KALBA IR ŽMONĖS, 2009, Vilnius: Vilniaus universiteto leidykla, psl. 39–81.</p> <p>b) D. Maumevičienė „Prototipų teorija ir semantika“, KALBŲ STUDIJOS Nr. 17, 2010, psl. 11–18.</p> <p>2 seminaras. Straipsnių analizė: D. Geeraerts „Theories of Lexical Semantics“, 2010, Oxford University Press, psl. 225–231, 234–243.</p> <p>3 seminaras. Straipsnių analizė, praktinis pažinimas:</p> <p>a) D. Geeraerts</p>

									„Theories of Lexical Semantics“, 2010, Oxford University Press, psl. 246–250. b) K. Allan, K. Brow „Concise Encyclopedia of Semantics“, 2009, Oxford: ELSIEVER, Ltd., psl. 330–336.
5. Sąsajos tarp semantikos ir pragmatikos.	2						2	2	Skaitiniai. Nedidelės apimties tiriamųjų užduočių atlikimas. K. M. Jaszczolt „Semantics-pragmatics interface“. In: L. Cummings (ed.), The Routledge Pragmatics Encyclopedia. London: Routledge. 2010, psl. 458–462.
6. Deiksė – sąsaja tarp semantikos ir pragmatikos: deiksė ir jos rūšys, deiktinių pasakymų suvokimas ir interpretavimas.	2		2				4	4	Skaitiniai. Nedidelės apimties tiriamųjų užduočių atlikimas. „Glossary of Linguistic terms“, https://glossary.sil.org/terms/deixis
7. Ruošimasis pranešimui ir jo pristatymas.			2				2	30	Temos pasirinkimas, reikalingos literatūros paieška, informacijos sisteminimas, pranešimo ruošimas.
8. Ruošimasis egzaminui ir jo laikymas.				2			2	12	Per ankstesnius seminarus atliktų užduočių ir skaitytos literatūros peržvalga.
Iš viso	16		16	2			34	96	

Vertinimo strategija	Svoris proc.	Atsiskaitymo laikas	Vertinimo kriterijai
Kaupiamasis vertinimas; minimalus išlaikymo slenkstis – 45 proc. taškų, praleidus daugiau nei 1/3 seminarų neleidžiama laikyti egzamino ir kartojamas kursas.			
Darbas per seminarus	20	Modulio pabaiga	Už darbą per seminarus galima surinkti 2 taškus: <ul style="list-style-type: none"> ⊕ 2 taškai: aktyviai dalyvauja diskusijose, tinkamai atsako į klausimus, tinkamai formuluoja mokslo problemas ir klausimus auditorijai, tinkamai atlieka praktines užduotis (turi būti tinkamai atlikta ne mažiau nei 91 proc. praktinių užduočių). ⊕ 1 taškas: dalyvauja diskusijoje, tinkamai atsako į užduodamus klausimus, tinkamai atlieka praktines užduotis (turi būti tinkamai atlikta ne mažiau nei 71 proc. praktinių užduočių). ⊕ 0 taškų: lanko seminarus, tačiau beveik nedalyvauja diskusijoje, atlieka mažiau nei 71 proc. praktinių užduočių.
Pranešimas	40	Nuo modulio vidurio iki modulio	Semantikos įvado pranešimas – pasirinktos temos pristatymas žodžiu. Vertinamas pranešimo išsamumas, tikslumas, gebėjimas teorinius teiginius pagrįsti konkrečiais pavyzdžiais.

		pabaigos	<p>Taip pat vertinamas gebėjimas aiškiai ir logiškai dėstyti mintis.</p> <p>Už pranešimą galima gauti 4 taškus. 2 taškai duodami už tinkamai atskleistą temą, 1 taškas duodamas už minčių nuoseklumą, 0,5 taško duodama už pranešimo struktūrą, 0,5 – už tinkamai pristatytą temą.</p> <p><i>Pranešimo turinys:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ⊕ 2 taškai duodami, jei studentas pasirinktą temą aptaria nuosekliai, pateikia įvairių nuomonių ir tinkamų pavyzdžių; ⊕ 1 taškas duodamas, jei studentas temą atskleidžia tik iš dalies, pateikia tinkamų pavyzdžių, bet nepateikia skirtingų nuomonių ir požiūrių; ⊕ 0 taškų duodama, jei temos beveik neatskleidžia, nepateikia jokių nuomonių ar pavyzdžių. <p><i>Pranešimo nuoseklumas:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ⊕ 1 taškas duodamas, jei studentas kalba nuosekliai, logiškai ir nenukrypsta nuo temos; ⊕ 0,5 taško duodama, jei studentas kartais nukrypsta nuo temos įterpdamas ne visai su tema susijusių faktų; ⊕ 0 taškų duodama, jei studentas visiškai nesugeba nuosekliai dėstyti savo minčių. <p><i>Pranešimo struktūra:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ⊕ 0,5 taško duodama, jei pranešimo struktūra yra tinkama; ⊕ 0 taškų duodama, jei trūksta vienos iš pranešimo dalių. <p><i>Pranešimo pristatymas:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ⊕ 0,5 taško duodama, jei studentas kalba aiškiai, paisydamas viešosioms kalbos keliamų reikalavimų. ⊕ 0 taškų duodama, jei studentas kalba neaiškiai, nepaiso viešosioms kalboms keliamų reikalavimų.
Egzaminas	40	Modulio pabaiga	<p>Už egzaminą galima gauti 4 taškus.</p> <p>Egzaminą sudaro vienas teorinis klausimas ir viena praktinė užduotis.</p> <p>Atsakydami į teorinį klausimą, studentai turi demonstruoti žinias apie semantikos mokslo objektą ir pagrindines sąvokas, struktūrinį požiūrį į reikšmę, neostruktūralizmą, kognityvinę semantiką, semantikos ir pragmatikos santykį, referencijos rūšis.</p> <p>Didžiausias teorinio klausimo įvertinimas yra 2 taškai.</p> <ul style="list-style-type: none"> ⊕ 2 taškai duodami, jei studentas į teorinį klausimą atsako nuosekliai, be klaidų, vertina kritiškai. ⊕ 1 taškas duodamas, jei studentas į teorinį klausimą atsako nevisiškai nuosekliai, bet nepadaro jokių esminių ar faktinių klaidų. ⊕ 0,5 taško duodama, jei studentas atsako nevisiškai nuosekliai, padaro faktinių klaidų ir neišreiškia savo nuomonės.

			<ul style="list-style-type: none"> ⊕ 0 taškų duodama, jei studentas padaro daug faktinių klaidų, atsako nenuosekliai ir nepateikia jokio požiūrio ar nuomonės. <p>Didžiausias praktinės užduoties įvertinimas yra taip pat 2 taškai.</p> <ul style="list-style-type: none"> ⊕ 2 taškai duodami, jei studentas pateikia aiškią semantinę žodžio ar frazės analizę, jei reikia, pateikia tinkamų pavyzdžių, nepadaro dalykinių klaidų. ⊕ 1 taškas duodamas, jei studentas pateikia aiškią semantinę žodžio ar frazės analizę, tačiau pristinga tinkamų pavyzdžių, padaro kelias dalykines klaidas. ⊕ 0,5 taško duodama, jei studentas pateikia tik iš dalies aiškią semantinę žodžio ar frazės analizę, nesugeba jos pagrįsti, padaro daugiau dalykinių klaidų (daugiau nei 3). ⊕ 0 taškų duodama, jei studentas nepateikia jokios semantinės analizės arba jei pateikta semantinė analizė yra visiškai netiksli, nemotyvuota.
--	--	--	---

Autorius	Leidimo metai	Pavadinimas	Periodinio leidinio Nr. ar leidinio tomas	Leidimo vieta ir leidykla ar internetinė nuoroda
Privaloma literatūra				
K. Allan, K. Brow, 113–117, 325–330, 330–336 psl.	2009	<i>Concise Encyclopedia of Semantics</i>		Oxford: ELSIEVER, Ltd.
D. A. Cruse, 2–3, 26, 29, 32–33, 44–45, 66, 95, 114–116, 166–134, 136–137, 146–148, 159–161, 162, 171–173 psl.	2006	<i>A Glossary of Semantics And Pragmatics</i>		Edinburgh: Edinburg University Press
D. Geeraerts, 225–231, 234–243, 246–250 psl.	2010	<i>Theories of Lexical Semantics</i>		Oxford: Oxford University Press
		Glossary of Linguistic terms		https://glossary.sil.org/term/definition
K. M. Jaszczolt, 458–462 psl.	2010	<i>Semantics-pragmatics interface</i>	The Routledge Pragmatics Encyclopedia, L. Cummings (ed.)	London: Routledge
Jerrold J. Katz, Jerry A. Fodor, 170–210 psl.		<i>The Structure of a Semantic Theory</i>	<i>Language</i> , Vol. 39, No. 2 (Apr. - Jun., 1963)	
D. Maumevičienė, 11–18 psl.	2010	<i>Prototipų teorija ir semantika</i>	KALBŲ STUDIJOS, 17	www.kalbos.lt
R. Mikulskas, 39–81 psl.	2009	<i>Kognityvinė lingvistika ir leksikografijos problemos</i>	KALBA IR ŽMONĖS	Vilnius: Vilniaus universiteto leidykla
Francis J. Whitfield, 247–251.		<i>Prolegomena to a Theory of Language by Louis Hjelmslev</i> ,	<i>International Journal of American</i>	

			<i>Linguistics,</i> Vol. 20, No. 3 (Jul., 1954)	
A. Wierzbicka, 1–31 psl.	1996	<i>Semantics. Primes and Universals</i>		Oxford: Oxford University Press
Papildoma literatūra				
K. Von Heusinger, K. Turne	2006	<i>Where Semantics Meets Pragmatics</i>		Oxford: ELSIEVER, Ltd.
A. J. Greimas	2005	<i>Struktūrinė semantika</i>		Vilnius: „Baltos lankos“
A. Gudavičius	2007	<i>Gretinamoji semantika</i>		Šiaulių universiteto leidykla
G. Yule	1996	<i>Pragmatics</i>		Oxford: Oxford University Press
E. Jakaitienė	2010	<i>Leksikologija</i>		Vilnius: Vilniaus universiteto leidykla

ATNAUJINTA 2023-08-30